

ґрунтується на чітко визначених нормативних вимогах і стандартах, що покликані зміцнювати бойову готовність та підтримувати високий рівень працездатності особового складу. У сучасних умовах, коли безпекові виклики стають дедалі складнішими, поєднуючи вдосконалення цієї системи набуває ще більшої актуальності. Адже саме добре підготовлений фізично фахівець здатен ефективно діяти в екстремальних ситуаціях, приймати швидкі рішення і витримувати значні навантаження. Зрештою, фізична витривалість – це не лише питання особистої форми, а й фактор національної безпеки.

Список використаних джерел:

1. Овчарук І. С., Ольвий О. М., Сидорченко К. М., Колот М. В. Теорія та організація фізичної підготовки військ: навчально-методичний посібник, частина 2. Одеса, 2015, 234 с.
2. Пащенко П. Л., Єрьоменко Е. А. Система підготовки курсантів до служби в силових структурах держави, 2017.
3. Про затвердження Інструкції з фізичної підготовки в системі Міністерства оборони України: наказ Міністерства оборони України від 05.08.2021 № 225.
4. Про затвердження Концепції розвитку фізичної підготовки і спорту в системі Міністерства оборони України: наказ Міністерства оборони України від 28.12.2022 № 452.
5. Шлямар І. Л., Романчук С. В., Воронцов О. С. та ін. Настанова з фізичної підготовки у Сухопутних військах Збройних Сил України: навч.- метод. посіб. Київ. 2021. 180 с.
6. Чоботко М.А. Проблеми підготовки, формування та розвитку військових фахівців з організації фізичної підготовки та спорту // VI Міжнародна науково-практична конференція «Сучасні тенденції та перспективи розвитку фізичної підготовки та спорту Збройних Сил України, правоохоронних органів, рятувальних та інших спеціальних служб на шляху євроатлантичної інтеграції України». 2022. С.118-120.

Маргарита Чоботко

Ігор Чоботко

старші викладачі кафедри
спеціальної фізичної підготовки
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ

**ПРОБЛЕМИ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ
ТА СПОРТУ ДЛЯ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ**

Процес підготовки фахівців у галузі фізичної культури та спорту є надзвичайно складним і динамічним явищем, що супроводжується низкою викликів, що суттєво впливають на якість професійного становлення майбутніх викладачів і, відповідно, на ефективність їхньої діяльності у практичному полі.

Як зазначають Палагнюк Т.В., Ківерник О.В. та Головачук В.В., підготовка викладача фізичної культури являє собою багатофакторний процес, що поєднує розвиток професійних компетентностей, здатність до творчого переосмислення фахових завдань, а також формування внутрішньої готовності до оволодіння професією в умовах конкурентного освітнього середовища. Важливо підкреслити, що сучасна парадигма професійної підготовки передбачає не лише опанування фахових знань і навичок, але й розвиток особистісних якостей, критичного мислення, комунікативної та педагогічної майстерності.

Окрему увагу приділяють ролі викладача фізичної культури у формуванні ціннісного ставлення учнів до здорового способу життя. Його завданням є не лише забезпечення засвоєння знань з фізичної культури та спорту, а й створення умов для практичного застосування цих знань у повсякденному житті. Таким чином, фахівець фізичної підготовки виконує функцію не лише освітню, а й соціально-виховну, спрямовану на формування у здобувачів освіти усвідомленої мотивації до збереження й зміцнення власного здоров'я.

Підготовка фахівців з фізичної підготовки має кілька ключових завдань, кожне з яких відіграє важливу роль у формуванні компетентного та витривалого спеціаліста:

- Навчання студентів у сфері фізичної культури та спорту. Майбутні викладачі повинні не лише володіти знаннями про методику фізичної підготовки, але й розуміти глибші аспекти – зокрема фізіологічні й медичні основи занять спортом. Це дозволяє їм забезпечити безпечний та ефективний навчальний процес, адаптований до індивідуальних можливостей і потреб студентів.

- Формування високого рівня фізичної готовності військовослужбовців. Спеціалісти з фізичної підготовки мають забезпечувати розвиток таких якостей, як сила, витривалість, спритність та швидкість – все це необхідне для успішного виконання завдань у військових умовах. Важливо, щоб програми підготовки відповідали реальним викликам, з якими стикаються військові.

- Навчання дій у стресових і екстремальних умовах. В умовах сучасної війни фізична підготовка не може бути відірваною від реалій бойових дій. Тому тренування мають включати моделювання складних ситуацій, які вимагають швидкої адаптації, витривалості та злагоджених дій навіть у фізично та емоційно виснажливих умовах.

- Розвиток психологічної стійкості. Одним із найважливіших аспектів підготовки є формування здатності протистояти стресу та підтримувати працездатність в умовах підвищеного психологічного навантаження. Адже саме психоемоційна стійкість часто визначає ефективність дій у кризових ситуаціях.

Загалом, сучасна підготовка фахівців у галузі фізичної підготовки повинна бути комплексною – вона має об'єднувати знання, фізичні якості та

психологічну витримку, створюючи умови для формування не лише фізично сильного, а й ментально готового до викликів фахівця.

Цілком обґрунтованою видається позиція Ластовкіна В.А. та Гуржий О.С., які серед ключових проблем у сфері підготовки фахівців з фізичної культури виділяють низький рівень викладання фізичної культури у вищих навчальних закладах, обмежене бюджетне фінансування, невисоку заробітну плату, дефіцит інструкторів із фізкультурно-оздоровчої діяльності, дисбаланс у системі підготовки та підвищення кваліфікації кадрів, а також недостатній рівень наукового супроводу розвитку фізичної культури та спорту [3].

Водночас до вказаного переліку варто додати й інші аспекти, що в сучасних умовах набувають особливої актуальності. Зокрема, звернемо увагу на обмежену адаптацію навчальних програм до нових викликів безпекового середовища, зумовлених зростанням інтенсивності гібридних та асиметричних загроз. Більшість існуючих програм і надалі спираються на застарілі методики, які не відповідають специфіці ведення сучасних бойових дій. Така невідповідність у підготовці кадрів не лише знижує ефективність професійної діяльності випускників, а й може мати критичні наслідки для загального рівня фізичної готовності підрозділів, що функціонують в умовах постійної загрози. Отже, модернізація системи підготовки фахівців з фізичної культури має включати не лише оновлення змісту навчання, але й забезпечення його відповідності сучасним реаліям і потребам сектору безпеки і оборони [4].

Одним із суттєвих чинників, що стримує якісну підготовку фахівців для Збройних Сил України, є недостатній рівень матеріально-технічного забезпечення навчальних закладів. Відсутність сучасного обладнання, тренажерів і спеціалізованих навчально-тренувальних засобів значно обмежує можливості впровадження інноваційних методик, що нині визнані ключовими в ефективному освітньому процесі. Зокрема, заклади, що готують фахівців у сфері фізичної підготовки та спорту для військових структур, часто не мають змоги реалізовувати програми на рівні, який відповідає сучасним викликам і стандартам підготовки.

Наразі особливої актуальності набуває питання реформування системи професійної підготовки. Це має передбачати комплексний підхід: оновлення змісту освітніх програм відповідно до сучасних вимог, забезпечення закладів освіти необхідною матеріальною базою, зростання обсягів фінансування, а також активізацію міжсекторальної взаємодії – зокрема, налагодження ефективної співпраці між цивільними та військовими освітніми інституціями. Такий підхід дозволить не лише модернізувати систему підготовки, а й створити умови для формування конкурентоспроможного і професійно підготовленого кадрового потенціалу для Збройних Сил України [5].

Інтеграція сучасних методик фізичної підготовки, адаптованих до реалій і вимог бойових дій, є важливим чинником у формуванні якісного та боєздатного особового складу. Такий підхід не лише сприяє підвищенню

функціональної готовності військовослужбовців до виконання завдань у стресових і динамічних умовах, але й формує комплексні навички, необхідні для ефективного ведення бойових операцій. З погляду сучасних викликів безпеки, системна модернізація програм фізичної підготовки на основі новітніх досягнень науки і практики є важливою складовою загальної стратегії зміцнення національної обороноздатності. До того ж, урахування бойової специфіки дозволяє оптимізувати навчальні процеси, знижувати рівень травматизму та забезпечувати адаптацію військовослужбовців до екстремальних умов діяльності.

Список використаних джерел:

1. Гончар Г., Безверхня Г. Проблеми вдосконалення підготовки фахівців у галузі фізичної культури й спорту // Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві. 2015. №. 4. С. 9-14.
2. Височіна Н., В. Білошицький, О. Малахова. Фізична підготовка і спорт у збройних силах України: проблеми та перспективи. // Військова освіта. 2021. С. 43-55.
3. Ластовкін В. А., Гуржий О. С. Проблеми підготовки, формування та розвитку фахівців фізичної культури. // The 14 th International scientific and practical conference «Actual problems of science and practice»(27-28 April, 2020). Stockholm, Sweden 2020. 677 p.
4. Чоботько М.А. Проблеми підготовки, формування та розвитку військових фахівців з організації фізичної підготовки та спорту // VI Міжнародна науково-практична конференція «Сучасні тенденції та перспективи розвитку фізичної підготовки та спорту Збройних Сил України, правоохоронних органів, рятувальних та інших спеціальних служб на шляху євроатлантичної інтеграції України». 2022. С.118-120.
5. Чоботько М.А. Психологічне забезпечення службово-бойової діяльності сил безпеки і оборони України // VI Міжнародна науково-практична конференція «Сучасні тенденції та перспективи розвитку фізичної підготовки та спорту Збройних Сил України, правоохоронних органів, рятувальних та інших спеціальних служб на шляху євроатлантичної інтеграції України». 2022. С. 369-370.